

Tekst 1

Belçikalı Hilde, Türk müziği uğruna mühendisliği bıraktı

Metin Keskin / Gent

Belçika'da yaşayan Hilde De Clercq 30 yaşından sonra merak saldıği Türk müziği uğruna eğitimini aldığı mühendisliği bıraktı. 8 yaşında müzikle tanışan Hilde, Türk halk müziğine merak saldıktan sonra hobi olarak başladığı müziği yaşam şekli haline getirdi.

Türkiye'yi 10 kereden fazla ziyaret eden Hilde, Türk halk müziğine olan ilgisini 'aşk' olarak nitelendiriyor.

Türk müziğini tanıdıktan sonra eğitimini aldığı ziraat mühendisliğini bırakarak kendini tamamen Türk müziğine veren Hilde De Clercq, 1966 yılında Gent yakınlarındaki Zottegem'de dünyaya gelmiş. 8 yaşında ilkokulda iken müzikle ilgilenmeye başlayan De Clercq, 11 yaşında keman ve piyano ile tanışmış. 20 yaşında iken üniversite yıllarında Faslı bir arkadaşından duyduğu Arapça müziğe merak salan Hilde, darbuka öğrenmeye karar vermiş ve

Fransa'nın Lille şehrinde Arapça ders veren bir öğretmenden ders almış.

Batı müziği ile yola çıkan ve Arapça müzik yapmaya başlayan De Clercq bu arada ziraat fakültesini bitirmiş ve ziraat mühendisi olarak görev yapmaya başlamış. Kibele adında 7 kişilik bir tiyatro ve müzik grubu da olan De Clercq'in kendini tamamen müziğe vermesi ise Türk halk müziği ile tanışması ile olmuş. 30 yaşında Türk müziği ile tanışan De Clercq, ziraat mühendisliği görevinden ayrılarak kendini tamamen Türkçe konuşmayı öğrenmeye ve Türkçe müzik yapmaya adanmış.

Yaklaşık son on senedir Türk müziği yapan De Clercq, "Türk halk müziğine aşık oldum ve hayatımın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Türkçe müzik söyleyen bayanlara hayran kalıyorum. 10 kereden fazla Türkiye'ye gittim. Türk halkının sıcaklığına Türkiye'nin doğasına vuruldum. Türkiye gerçekten her yönüyle çok güzel bir ülke. Türkiye'yi çok seviyorum. Türk halkını çok seviyorum." diyor. Evini tamamen müzik aletleriyle donatan De Clercq, Türk müzik aletlerinden bendir, tanbura, trampet ve davul da dahil birçoğunu rahatlıkla çalabiliyor. 65 Türkçe eseri seslendiren sanatçı 40 tanesini de ezbere biliyor. Evinde 100'den fazla Türkçe müzik CD'si var. Bazı önemli gecelerin vazgeçilmez assolisti de olan sanatçı, Türk bayanlardan bol bol alkış alıyor.

Tekst 2

Tefecinin eline düşen ağa köyünü satıyor

Emrullah Bayrak | Diyarbakır

1 Güneydoğu'da tefecilerin ağına düşen ağalar, borçlarını ödemek için köylerini satışa çıkarıyor. Tefecilerden aldığı borçları ödeyemeyince yüksek faizler altında ezilen ağalar, çareyi ellerinde bulunan arazileri satmakta buluyor. Ağalar, çoğu zaman bütün arazilerini satmalarına rağmen borçlarını ödeyemiyor. Siirt'teki Ekinli köyünün sahibi Tükenmez ailesinin tefeciden aldığı 500 bin YTL'lik borç, ödenmeyince 3,5 milyon YTL'ye ulaştı. Borcu alan aile fertlerinden köy muhtarı Hasan Tükenmez, yeni rakamı öğrenir öğrenmez kayıplara karıştı. Bunun üzerine diğer aile fertleri, borcu kapatmak için köylerini internet üzerinden satışa çıkarmak zorunda kaldı.

2 Tükenmez aşiretinin yaşadıkları, Şener Şen'in başrolünü oynadığı 1985 yapımı 'Züğürt Ağa' filmindeki Maho Ağa'nın yaşadıklarından az değil. Filmde köylüleri tarafından dolandırılan ağa, çareyi köyü satılığa çıkarmakta bulmuştu. Gözünü rant hırsı bürümüş siyasilere Haraptar'ı peşkeş çeken ağa, soluğu büyük şehirde almıştı. Tükenmez ailesinin hikayesi de film senaryosu gibi geliyor ve haksız kazancın sosyal faturasını ortaya koyuyor.

3 Siirt'in Kurtalan ilçesine bağlı Ekinli köyünde yaşayan Tükenmez ailesi, 5 yıl önce ekonomik sıkıntılarını aşmak için tefecinin kapısını çalmış. Küçük miktardaki borç 500 bin YTL olunca zamanında ödenmemiş. Faizle birlikte 3,5 milyon YTL'ye kadar çıkınca köyün

sahiplerinden muhtar Hakan Tükenmez evini terk etmiş. Çaresiz aile, borcu ödemek için kredi arayışlarında başarılı olamayınca köyü internet üzerinden satılığa çıkarmaya karar vermiş. Tapusu Tükenmez kardeşlere ait köy, Garzan Çayı'na paralel 4 bini sulu, 7 bin dönüm tarım arazisine sahip. Köyün sahiplerinden Büyük Birlik Partisi (BBP) Siirt il Başkanı Ruşen Tükenmez, tefecilerden kurtulabilmek için halk dilinde Garzan olarak bilinen 150 nüfuslu köyü satılığa çıkardıklarını ifade ediyor. Tükenmez, "Arazilerimizi ekebilmek için tefeciden borç aldık. İstedığımız ürünü bir türlü elde edemeyince zarar ettik. Faizle birlikte anapara da büyüdü." diyor.

3 milyon dört yılda 40 milyon YTL oldu

4 Tefeci kurbanlarından biri de Mehmet Kızılkaya. Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Sarıtoprak köyünde ikamet eden 12 çocuk babası Kızılkaya, çiftçilikle uğraşiyor. 133 dönümlük tarlasını ekebilmek için para arayışına giren Kızılkaya, çareyi tefeciden borç almakta bulmuş. 2001 yılında M.A.'dan 2 milyon 800 bin YTL borç alan Kızılkaya, borcuna karşılık 2002'nin 8'inci ayında 5 milyon YTL ödeyeceğini taahhüt etmiş. İpotek

olarak tarlasını göstermiş. M.A. ile Kızılkaya aralarında bir de anlaşma yapmışlar. Buna göre, 2 milyon 800 bin YTL'lik borç, zamanında ödenmediği takdirde, o süre zarfında ödenen paralar da ödenmemiş sayılacak. Kızılkaya borcu zamanında ödemediği için sürekli faizlenmiş. Tefeci M.A., verdiği 2 milyon 800 bin YTL'yi 4 yıl boyunca yüzde 120 faizle çalıştırmış. Kızılkaya, 4 yıl boyunca M.A.'ya 40 milyon 173 bin 500 YTL ödemiş. Kızılkaya ödediği bu kadar paranın üstüne bir de ipotek ettiği tarlasını kaptırmış. Tefeci M.A.'ya sürekli aracı gönderen Kızılkaya, istediği sonucu bir türlü alamamış. M.A., tarlayı geri vermemekte ısrar ediyor. Kızılkaya ise

borcunu fazlasıyla ödemesine karşın tarlasını geri alamamaktan yakınıyor. Yetkililerden yardım talebinde bulunan Kızılkaya, "Yetkililerden yardım istiyorum, ne olur bana yardım etsinler." diyor.

- 5 Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu tarafından yaptırılan araştırmaya göre; Türkiye'de 2 binin üzerinde tefeci var ve yıllık hacimleri 100 milyar YTL'nin üzerinde. Raporda son 10 yılda tefecilerce 60 kişinin öldürüldüğü belirtiliyor. TCK'da tefecilik fiili suç olarak tanımlanıyor. Tefecilere 2-5 yıla kadar hapis, 5 bin YTL de adli para cezası veriliyor.

Tekst 3

Bir yudum su, bir hurma

- 1 Ramazan gelince, hurmaya ilişkin iki satır laf etmenin zamanı da gelmiş demektir. Kafamıza göre alıp da yediğimiz bir meyve değildir hurma. Canımız elma çeker gibi hurma çekmez mesela. Öyle pazara gidip de, hurma tezgahına yaklaşıp “ver şuradan bir kilo hurma” dediğimiz de vaki değildir. Çünkü hiç bir zaman bizim pazarlarımızda bir hurma tezgahı olmaz.
- 2 Küçük, buruşuk ve yoğun bir lezzet içeren bu meyve ramazan günlerinin vazgeçilmezlerinden biridir ve ancak bu dönemde vitrinlerde yerini alır. Tıpkı güllaç gibi, şerbetler gibi, ya da sıcak pide gibi... Orucunuzu bir yudum suyla ya da bir zeytin tanesi ile açabilirsiniz. Ama bir hurmayla açarsanız o da pek makbuldür. O yüzden olacak, birçoğumuzun kafasında hurma ramazanla özdeşleşmiştir ve nedense sadece ramazanda aklımıza gelir.
- 3 Niye böyledir, bu durumun sebebi hikmeti nedir diye merak edenlere, hurmanın Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın 5 bin yıldır üretilen

besinlerinden biri olduğunu söyleyelim. Yani bölgenin beslenme alışkanlıkları içinde hurma önemli bir yer tutuyor. Şekerli, ballı tadıyla hem lezzetli hem de kalorisi yüksek bir yiyecek olması nedeniyle bölge ekonomisi için önem arz ediyor. Bu kadar eski bir tarihe sahip olunca tarihi kaynaklarda da hurmadan bol bol söz ediliyor.

- 4 Tek tanrılı dinlerin Ortadoğu'dan çıktığını hesaba katarsanız, hurmanın kutsal kitaplarda neden bolca yer aldığını da anlayabilirsiniz. Hurmaya yüklenen bu manevi anlamın kaynağında, o bölgede besin değeri yüksek, enerji verici, fazlaca besin yetişmemesinin de payı var. O günlerden gelen bir alışkanlıkla hurma, ramazan ayının en baş iftariyeliklerden biri olarak kabul görüyor. Tek bir hurma ile açılan oruç sağlık açısından düşen kan şekerini takviye edici bir özellik taşıyor. Oruç nedeniyle uzun süreli açlık ve susuzluk kan şekerini düşürüyor. Ağıza atılan bir hurma, içerdiği yüksek kalori ile halsizliği alıveriyor.

Kuran'dan İncil'e hurma

- 5 İnsanoğlunun yetiştirdiği en eski besinlerden biri olan hurma, 5 bin yıldır Ortadoğu ülkelerinde tüketiliyor. Hurmanın menşei de bu topraklar. Bölgede yaşayanların beslenmesinde önemli bir yeri olan bu meyve zaman zaman değişim aracı olarak da kullanılarak öneminin altı çizilmiş.
- 6 Hurma liflerinden kumaş yapılabilmesi, çekirdeklerinin yakacak olarak kullanılması da önemini artıran diğer unsurlar. Margarinlere su ve sütü bir arada tutmak için eklenen doğal

bağlayıcılar da hurma yağından elde ediliyor, bu da başka bir bilgi. Kuran'da hurmanın geçtiği ayetlere rastlanırken İncil'de de hurmadan "hayat ağacı" olarak söz ediliyor. Hurma, Amerika'ya İspanyollar tarafından 19. yüzyılın başlarında getirilmiş ve Meksika taraflarında yetiştirilmeye başlamış. Türkiye'de Akdeniz, Batı ve Güney Anadolu bölgelerinde yetişen hurmaların besin değeri yoktur. Daha ziyade görsel bir katkı sağlar.

- 7 **Çöldekilerin besin kaynağı**
20 metreyi bulan gövdesi, 6 metrelik yaprakları ile tropikal bölgelerde yetişen görkemli bir ağaçtır hurma. Tıpkı bir yelpaze gibi yaprakları tepesinde toplanmıştır. Küçük sarı

çiçekler halinde açar ve bunlar meyveye dönüşür. Şeker oranı taze hurmalarda yüzde 60-65, kurumuş hurmalarda ise yüzde 75-85 civarında. Bu nedenle hurma, çölde yaşayanların her öğünde yedikleri bir meyve olma özelliği taşıyor. Yetiştirildiği bölgelere göre çeşitli renklerde ve büyüklükte olabiliyor.

- 8 **En pahalı Medine hurması**
En güzel hurmalar İran, Suudi Arabistan, Cezayir, Ürdün, Tunus ve İsrail topraklarında yetişiyor. Ama bunların içinde en pahalısı Medine hurması. Çünkü Hz. Muhammed ve inananlar Medine'deyken oruçlarını hurma ile açarmış. Bu maneviyat da Medine hurmasına nasip olmuş.

Tekst 4

'Afgan kızı ikinci kez bulmamın ayrı bir büyüğü vardı'

Sibel ARNA

1 National Geographic Türkiye, dünyanın en ünlü fotoğrafçılarından Steve McCurry'yi Türkiye'ye getirdi. 1984 yılında Pakistan'daki bir mülteci kampında görüntülediği Afgan Kızı ile ünlenen McCurry İstanbul'da Kutsal Yolculuk adlı bir fotoğraf sergisi açtı. Topkapı Sarayı Tophane-i Amire'de 16 Ekim'e kadar sürecektir sergi, fotoğrafçının Hindistan, Nepal, Kamboçya, Afganistan ve Burma'da çektiği 50 fotoğraftan oluşuyor.

2 ■ **Nasıl fotoğrafçı oldunuz?**
- 1974'te Pennsylvania Eyalet Üniversitesi Sanat ve Mimarlık Okulu'ndan sinematografi ve tarih dallarında lisans diploması aldım. Yerel bir gazetede üç yıl çalıştıktan sonra 1978'de, serbest çalışmak için Hindistan'a gittim. 1979'da Rus işgalinden yedi ay önce yerel kıyafetler içinde gizlice Pakistan sınırını geçip asi güçlerin kontrolündeki Afganistan'a girmeyi başardım. Ülkeden çıkarken çektiğim fotoğrafların rulolarını elbisemin içine diktim. O fotoğraflar Afganistan'daki çatışmaları gösteren ilk fotoğraflardı ve bütün dünyada yayımlandı. Bu çalışma 1980 yılında, üstün cesaret ve girişimcilik sergileyen fotoğrafçılara verilen bir ödül olan "Robert Capa, Yurtdışından En İyi Fotoğraf Haberciliği Altın Madalyası"na layık görüldü. Böylece fotoğrafçılık kariyerim başladı.

3 ■ **İslam ülkelerinde minare tepesine çıkıp tarihi camilerde fotoğraf çekmek için müftülükten 5 dakikada izin çıkarttığınız doğru mu?**

1985

2002

- Doğru. Çünkü deneyimliyim ve kabul etmeliyim ki biraz da şanslıyım. Kiminle nasıl konuşulması gerektiğini biliyorum.

4 ■ **'Ben savaş fotoğrafçısıyım' demiyorsunuz ama Irak Savaşı, Beyrut, Kamboçya, Filipinler, Körfez Savaşı ve Afganistan'da çalıştınız. Nerede çatışma, orada siz. Adrenalin tutkusu mu?**

-Tabii işin içinde adrenalin de var ama sadece o değil. Ben çatışmanın olduğu bölgelerdeki insanlarla daha çok ilgileniyorum. Çatışmanın ortasındaki insanların iç çatışmalarını görüntülüyorum. Halkın savaştan nasıl etkilendiğini, çevrenin ne hale geldiğini birebir gözlemlemeyi seviyorum.

5 ■ **Portrelere yoğunlaşıyorsunuz. Sizin bir insanın portresini çekebilmeniz için o suratta ne görmemiz gerekiyor?**

- Ruhun dışı vurduğunu görmem gerekiyor. Uluslararası çatışmaların ve iç savaşların yaşandığı pek çok bölgeye gittim. Bu ülkelerde savaşın insanlara olan etkilerine odaklanıyorum. Savaşın sadece belli topraklarda değil, insan suretinde bıraktığı izleri görünür kılıyorum.

6 ■ **Fotoğraf çektiğiniz ülkeleri neye göre seçiyorsunuz? Bu ülkeler sizi neden çekiyor?**

- 1. İnsanlar 2. Kültür 3. Tarih
4. Mitoloji... Bütün hayatımı Hindistan'ın etrafında dolaşarak geçirebilirim mesela. Bu yerlerde geçmişle süregelen bir bağ var. 100 yıl öncesiyle ilgili bir bağ bulamıyorum kendi kültürümde. Asya'da olmak hiç bitmeyen bir bardaktan bir şey içmek gibi.

7 ■ **1985'te görüntülediğiniz Afgan kızı Şerbet Gula hayatınızı değiştirdi diyebilir misiniz? O fotoğrafı çektiğinizde 'İşte hayatımın fotoğrafı' dediniz mi?**

- Şerbet'i bir okulda buldum. Yaşadığı köy yakılıp yıkılmıştı. Günler boyunca yürümüş, kampa sığınmıştı. Bütün hikayesi yüzüne yansımıştı. Gördüklerinden ve yaşadıklarından dolayı bir travma geçiriyor gibiydi. Özel bir fotoğraf olduğunu hissetmişim.

Ama kapak olacağını bile bilmiyordum. Hele bu kadar büyütüleceğini hiç tahmin etmemiştim. Şimdi geriye dönüp baktığımda hayatımın fotoğrafının o fotoğraf olduğunu kabul ediyorum.

8 ■ **Pakistan'daki bir mülteci kampında görüntülediğiniz Şerbet'i 17 yıl sonra tekrar buldunuz. Yıllarınız onu aramakla mı geçti? Hiç pes ettiğiniz oldu mu?**

- Onu bulmak için çok vakit harcadım ama hiç pes etmedim.

9 ■ **Sizce Şerbet'i tekrar görüntülemek büyüü bozdu mu? Çünkü 'Keşke bulmasaydı, biz onu hep masum ve güzel hatırlasaydık' diyenlerin sayısı hayli fazla...**

Bazı insanlar öyle düşünebilir ama ben onlara katılmıyorum. Bence Şerbet'i ikinci kez bulmamın da ayrı bir büyüü vardı.

Tekst 5

"Mozart ve Puccini söylüyoruz ama sıkılmayacaksınız"

"Opera Twins" adıyla tanınan İzmirli ikizler Sinem ve Didem Balık, Atlantic Records'tan albüm yapmak üzere Ahmet Erteğün'le anlaştı. Biri soprano, diğeri mezzosoprano olan ikili, operayla da eğlenilebileceğini göstermek istiyor: "Avrupa'da insanlar sanatla eğleniyor. Biz de onu yapmaya çalışıyoruz. Mozart söylüyoruz, Puccini, Verdi söylüyoruz ve sıkılmayacaksınız diyoruz."

ASU MARO

İzmir'de başlayan serüvenlerini tam bir "azmin zaferi" öyküsüyle altı yıl önce Viyana'ya taşımış iki kardeş Sinem ve Didem Balık. Sadece kardeş değil, tek yumurta ikizleri ve bu süre içinde "Opera Twins" (Opera İkizleri) adıyla kendilerine bir kariyer 19 bile. Şaştırmamak lazım; hem güzel hem yetenekliler, üstelik işin "şov yanının" da hakkını veriyorlar.

Bir diğerk özellikleri de birinin soprano, diğerkinin mezzosoprano olması ki bu dünyada pek az 20 olan bir durum. New York'ta verdikleri bir konserde Ahmet Erteğün'ü de büyüleyen ikizler, şimdi Atlantic Records'tan gelen albüm teklifinin heyecanı içindeler. Erteğün'ün "Göz kamaştırıcı sesleriyle hepimizi çarptılar" diye anlattığı Balık kardeşlerle iki haftalığına geldikleri İstanbul'da buluştuk. Kararlı, tutkulu, mücadeleciler iki genç kadın, belli ki yolları çok açık...

Ama bundan önceki röportajlarından da gözleri 21 gibi, temkin-tedbir had safhada. Zaman zaman birbirlerini uyarıyorlar, "Ona söyleme", arada da beni tembihliyorlar; "Aman bunu yazma" diye. İşte bunlar onların söylediklerinden yazılabilecek olanlar...

Beş ayrı dilde söylüyormuşsunuz sahnede... Türkçe de var mı aralarında?

Didem B.: Evet Türkçe, Fransızca, İtalyanca, Almanca, İngilizce arylar söylüyoruz.

Sinem B.: Mutlaka bütün konserlerimizde Türk bestecilerinin eserlerini söylüyoruz. Bu bizim şansımız, bu konserlerle hem Türk kadını hem de ülkemizin 22.

Didem B.: Bir de dokuz sekizlik ritimlerimiz, beş sekizlikler çok dikkatlerini çekiyor. Bazen kaftanlar giyiyoruz, çok ilginç geliyor insanlara.

Her şey 4 yaşında eve alınan piyanoyla başlamış...

Sinem B.: Annem diyor ki yanlış söylüyormuşuz, 3 yaşındaymışız.

Didem B.: Daha okuma yazmayı öğrenmeden derse başladık. Hocamız 23 öğretti bize piyano çalmayı. Hiç unutmuyorum; kırmızı do, sarı mi, mavi re, fa da mordü.

Operacı olmaya nasıl karar verdiniz?

Sinem B.: Piyanoyu 9 yaşında bıraktık. Sesimizin çok güzel olduğunu söylüyorlardı. Ben bunu profesyonel olarak yapmamız gerektiğini düşündüm ve lise 2'de Didem'e dedim ki "Ben konservatuvara gideceğim". Onu da ikna ettim. Didem B.: Ben bir sene erken girdim. İkimiz de 9 Eylül Üniversitesi'nde okuduk.

Sonra Antalya macerası var, değil mi?

Sinem B.: Önce İstanbul Cemal Reşit Rey, sonra Antalya Devlet Operası. Ve Kültür Bakanlığı bursuyla Avusturya. 24.

Kariyerinizi ikili olarak sürdürmeye nasıl karar verdiniz?

Sinem B.: Ben hep böyle olmasını düşünüyordum. Hatta Didem'i konservatuvara girmeye ikna etmek için demiştim ki "Bak biz ikiziz, senin başka iş, benim başka iş yapmam hiç orijinal değil. Gel bunu biz birlikte yapalım". O Amerikan filolojisi istiyordu çünkü.

Operayı popüler hale getirmek istiyorsunuz. Nasıl bir yol izliyorsunuz bunun için?

Sinem B.: Popüler derken poplaştırmak gibi bir niyetimiz yok. Eğer bu popülasyondan geliyorsa, halktan geliyorsa, kastettiğimiz bu. Türkiye'de bu aristokrat sınıfın bir kültürüdür gibi bir inanış var, ben anlamam diyor insanlar. Biz Avrupa'da Benin kralına, prenslere, prenseslere, kontlara, konteslere konserler verdik. Onlar bunu zaten biliyor ve dinliyorlar. Bizim asıl derdimiz bu müziği halkla buluşturmak.

Operanın ciddi imajını da biraz sıkıcı buluyorsunuz galiba...

Sinem B.: Sıkıcı bulmuyoruz ama ben opera sanatçısı olduğumuz için ciddi olmamız gerektiğine ya da kabarık kıyafetlerle piyanoya tutunarak konser yapmamız gerektiğine inanmıyorum. Biz 25 istiyoruz, bir çerçeveye sıkıştırılmak istemiyoruz. Konserlerde dans ediyoruz, kostüm değiştiriyoruz, eğlenceli bir ortam yaratmaya çalışıyoruz.

Türkiye'de bir önyargı var, sanatla eğlenilmez gibi. Ama Avrupa'da insanlar sanatla eğleniyor. Biz de onu yapmaya çalışıyoruz. Mozart söylüyoruz, Puccini, Verdi söylüyoruz ve sıkılmayacaksınız, sizi eğlendireceğiz, mutlu edeceğiz diyoruz. Türkiye'deki eğlenme anlayışı da farklı. İnsanlar kalkıp göbek atarak ya da içkiyle bağlantılı eğlenceyi düşünüyorlar. Biz diyoruz ki operayla ilgili önyargılarınızı kaldırın ve bize kalbinizi açın.

Genel olarak ortak bir hayatınız var. Hayatınızı ayıracak bir ilişkiniz olursa ne olacak?

Didem B.: Bu Opera Twins'i etkilemez, kardeşliğimize de hiçbir şey olmayacak.

Sinem B.: Hayatımıza girecek kişiye de fedakarlık düşüyor. Bu 26 durumu başka bir şey. Ama bizim hem ortak hayatımız hem de tekil hayatlarımız var. Ayrı ayrı sporlar yapıyoruz, ayrı ayrı hobilerimiz var...

Tekst 6

"Açıklamalı Hamburger" dönemi

yural@milliyet.com.tr

- 1 Sanırım 10-15 yıldır Bay Donald's'la hiç görüşmüyoruz. Küs olduğumuzdan filan değil. Neredeyse dokuz yıldır pek et yemiyorum. Özellikle de yememeye çalışıyorum. Tavuklarla zaten yalnızca pazar günleri bir adet yumurta kaydıyla yapılmış bir anlaşmamız var. Bazı arkadaşlarım, bunun bende, oğlum Yekta'nın armağan ettiği Sadık Hidayet'in kitabından sonra kazandığım bir ukalalık olduğunu söylüyorlar. Ama, nedeni ne olursa olsun, bu benim seçimim. Her zaman yineliyorum; doktorlar, özellikle çocukların büyüme çağlarında et yemelerinin gerekli olduğunu söylüyor.

- 2 Dün akşam televizyonda bir beslenme uzmanı sağlık konusundaki söyleşisinde, karşısındaki sunucuya şöyle söylüyordu: "Beslenme de moda gibi. Reklamlarla, ürün sunumlarıyla, tanıtımlarla yaygınlık kazanıp bin yıllık mutfak geleneği bile bir anda değişebiliyor. Bir zamanlar insanlar doymak için yerlerdi. Sonra sağlıklı beslenmek için yemeye başladılar. Daha sonra dengeli beslenme geldi. Şimdi de anti-aging gibi yaşlanmayı önleyici beslenme biçimleri ortaya çıktı." Tabii dondurulmuş yiyecekler, konserveler, bozulması önlenmiş süper tazeler, kurutulmuşlar da işin bir başka yanı.

- 3 Benim gençliğimde, mayonez yalnızca Amerikan ya da Rus salatasının içinde yenirdi. Hatta mayonezi, bayatladığı ya da bozulduğu için anneler, zehirlenirler kaygısıyla özellikle dışarıda Amerikan salatası gibi yiyecekleri, çocuklarına yememelerini öğütlerlerdi. Sosisli sandviçlerin içine, patateslerin yanına hep hardal konulurdu. Ama şimdi, varsa yoksa her şeyin içinde, kenarında mayonez. Kola tek çeşitti. En önemli içecek gazoz ve portakallı Fruko'ydu. Tabii demirhindi, kızılıcık şerbeti, vişne, limon, boza, şıra, salep gibi önemli içecekler de vardı. Ne yazık ki, günümüzde bunlar da, pek çok şey gibi doğal olmayan içeceklere yenildiler. İçlerinde yalnızca ayran, tadını da değiştirirse direnişini hâlâ inatla sürdürüyor.

- 4 McDonald's dur-durak bilmeden, bıkmadan bütün çalışmalarıyla ilgili bizi bilgilendiriyor. Yeni mönülerini, mönülerde verdikleri birbirinden ilginç oyuncakları aksatmadan bize gönderiyor. Bunlar öylesine çarpıcı oyuncaklar ki, bir çocuğun, "Hayır!" demesi mümkün değil. Hatta, ben bile bu yılın sonunda verdikleri havada duran Superman'i, giysi değiştiren Batman'i, resim çizme antiskopunu, mini Gameboy'u dolabımda bir yerlere sakladım. Sanırım oyuncak koleksiyonumun içinde bundan böyle bir McDonald's serisi de yer alacak.
Başta da dedim ya, McDonald's'la küs filan değilim. Geçtiğimiz aylarda fast-food'la ilgili bir yerlerde bir şey mi dedim, ya da hamburger konusunda çocuklara bir şeyler mi anlattım, bilemiyorum. Ama bir gün odama girdiğimde masamın üzerinde bir kepekli ekmek içinde güzel bir peynirli sandviç ve yanında plastik kâse içinde taze mevsim meyveleri duruyordu. Bu ziyafeti geri çeviremezdim. Getirenler, bırakıp gitmişlerdi. Oturdum, afiyetle bir güzel yedim. Doğrusunu söylemek gerekirse çok da lezzetliydi. Ama bu mönüyü bana kim ve neden gönderdi, hâlâ bilmiyorum.

- 5 Evvelsi gün McDonald's'tan yine bir bülten geldi. (Sanırım MPR Halkla İlişkiler iyi çalışıyor.) Başlık şöyleydi: "Açıklamalı hamburger dönemine giriyoruz." McDonald's yöneticisi Jim Skinner, "2006 yılında uygulamaya koyacakları hızlı servis ve restoranları sektöründe ilk kez olarak 'beslenme bilgileri'nin ürün paketleri üzerinde yer alacağını," söylüyordu. Ayrıca, "Dengeli ve aktif yaşam tarzını destekleyecek bu yepyeni yaklaşımla; uzmanlar tarafından önerilen beş temel element olan kalori, protein, karbonhidrat, yağ ve sodyumu kapsayan listenin tüketici tarafından görüleceği," belirtiliyordu. Böylece kişi, günlük ihtiyacının yüzde kaçının bu yiyeceklerle karşılandığını öğrenecekti. En azından fast-food tüketicisi bundan böyle ne yediğini kolayca bilecek.

- 6 Çocuklara ödülle yemek yedirmek eskiden kalma, hâlâ evlerde annelerce uygulanan bir eğitim biçimidir: "Bak, şu son lokmanı bitir, sana dondurma alıcam!" "Şu sütünü iç, seni parka salıncaklara götürücem!" "Bu köfteler bitecek, yoksa televizyon filan izleyemezsiniz!" Eğer çuvaldızı biraz kendimize batırırsak, biz de çocuklarımıza dergilerimizi promosyonla satıyoruz. Bu aslında incelenmesi, üzerinde uzun uzun düşünülmesi gereken toplumsal bir sorundur. Ana ürünün kalitesizleşmesine, amacın araca dönüşmesine yol açan bir sorun... Aynen sınıfta kalmayı kaldırıp, okumaya özendirmek gibi, desem ayıp mı olur?

Tekst 7

İstanbul yazarları Fransız dergisinde

Fransa’da yılda iki kez yayımlanan edebiyat dergisi “Siècle 21” son sayısını “İstanbul yazarlarına” ayırdı. Modern Türk edebiyatı, farklı kuşaklardan 16 yazarımızın kaleminden okurlara aktarıldı.

Fransa’da yayımlanan edebiyat dergisi “Siècle 21” (21. Yüzyıl) son sayısını “İstanbul yazarlarına” açtı. Doğu Dilleri ve Uygarlıkları Enstitüsü’nde (INALCO) Türk Edebiyatı öğretim üyesi olarak çalışan çevirmen Timur Muhiddin tarafından hazırlanan, Paris Konsoloslugu’nun da destek verdiği sayıda 16 yazara yer verildi. Modern Türk edebiyatının Fransız dilinde daha önce yayımlanmamış örnekleri Fransız okurlarına ulaştırıldı. Milliyet, Timur Muhiddin ile görüştü.

Yazar seçimini hangi kriterlere göre yaptınız?

Derginin her sayısı bir ülkeye ait, çoğu kez de sadece bir kente ait yazarları işliyor. Elli sayfada o ülkenin tüm edebiyatını ele almamız mümkün değil. Türk edebiyatı yerine konuyu İstanbul olarak sınırladık. Bu, Ankara veya başka yöreler de olabilirdi. İkinci kriter, ele alınan yazarların günümüz yazarları olmasıydı.

Ama dergide sadece kentten söz eden yazarlar veya bu yazarların İstanbul'dan bahseden yazıları yer almıyor...

Mutlaka kenti anlatmaları gerekiyordu. Yer yer İstanbul'dan söz

etmekle birlikte asıl önemli olan İstanbul’da oturuyor olmaları. Bir diğer ölçü çağdaş olmaları. En eskisi 1933 doğumlu Cevat Çapan, en yenisi 1973 doğumlu Elif Şafak. İki arasında 40 yıllık bir ara var. Yani tüm kuşaklardan örnekler aldık diyebilirim. Farklı yazı stillerini göstermeye çalıştık. Şiir, hikâye, birkaç deneme ve romanlardan alıntılar yaptık. Roman kesitleri vermemizin nedeni Türk romanının şu sıralar çok dinamik oluşu. Daha önce hiç çevrilmemiş yazarları tanıtmak ayrıca önemli. Hiç çevrilmemiş Metin Kaçan’dan, çok konuşulan ama Fransız dilinde tercümesi olmayan Elif Şafak’tan örnekler aldık.

Bu kriterlere uyan ve yayına aday gördüğünüz yazar sayısı başlangıçta kaçtı?

Birkaç yüzdü... İstanbul’da çok sayıda ilginç yazar var. Eleme yapmak zorunda kaldık. Tanınmışlardan da seçtik ama daha az tanınmışları da koyduk. 1980-85’ten beri İstanbul’da güçlü bir dinamik var, tercümeyle gerçekten hak eden bir edebiyat var.

Ne tür zorluklarla karşılaştınız?

Adalet Ağaoğlu’nun öyküsünde karşılaştığımız güçlük, yazıda var olan konuşma dilini yazıya aktarmak oldu. Öykünün kadın kahramanı, aklından geçenleri dile getiriyor. Bu, okullarda öğretilen bir Türkçe değil, konuşma Türkçesi. Böyle bir dili aktarmakta zorlandık. Aynı rengi, aynı lezzeti vermek gerekiyordu. Zordu. İkinci bir örnek Orhan Pamuk’un Avrupa’yı anlatan denemesi. Başlığı “Avrupa neresi?”. Yazısında, İstanbul’da bir çocukken Avrupa’yı nasıl algıladığını anlatıyor. Bu, bir Avrupalı için anlaması imkânsız bir şey. Çünkü anlatılan Avrupa aynı

Avrupa değil. Bir Avrupalı, Avrupa'nın kendi açısından ne olduğunu aşağı yukarı biliyor. Ama başkası için neye tekabül ettiğini kafasında canlandıramıyor. İkili bir güçlük ortaya çıkıyor. Sözcüklerin çevirisi, bir de fikirlerin çevirisi. Bir de Türkçe gramerinde cinsiyetin belirsiz oluşu zorlukları karışımıza çıkıyor.

Yazarlar arasında halk edebiyatına daha yakın olanlarla olmayanlar arasında bir ayırım yaptınız mı?

Seçtiklerimizin tümü dil konusunda arayışları olan yazarlar. Hilmi Yavuz,

geleneksel ve özellikle mistik şiirden bazen de divan edebiyatından referanslar bulup koyuyor ve bunları kendi şiiriyle bütün kılıyor. Özdemir İnce, laik bir yazar olmakla birlikte birçok kez dinsel temalardan esinlenmiş. Sadece İslam değil, diğer dinlere de ait temalar... Fransız edebiyatında da benzer yazarlar var. Ama fark bunların tam laik yazarlar olmaması. Örneğin Baudelaire, inançlı bir laikti. Özdemir İnce çok kültürlü bir tür modern mistik.

Tekst 8

İnternetin değiştirdiği değerler

1

1976-1994 arasında doğan ve bilgisayarla büyüyen, değişime hızla ayak uydurabilen "**Y-Nesli**", artık şirketlerde yönetici konumuna gelmeye hazırlanıyor. nceki kuşaklardan farklı olarak parayı prestijin önünde tutan bu yeni nesille ilgili sınırlı araştırmalar ve değerlendirmeler, önümüzdeki 15-20 yıl için de iş dünyasında kilit noktalara gelecek yöneticilerin yapısına ilişkin ipuçları veriyor. Ernst&Young İnsan Kaynakları'nın Avrupa ve Asya Pasifik Bölgeleri Eğitim Müdürü **Ahu Akar**'ın saptamaları bu değişimin ipuçları konusunda fikir verecek nitelikte. Akar, yurtiçi ve yurtdişında katıldığı eğitimlerle "**Eleman Seçme - İşe Alma Yöntemleri**", "**Değerlendirici Eğitimi**", "**Güvenli Davranış Modeli**", "**Yaşayarak ğrenme - Outdoor Training**" konularında uzmanlaşmış bir kişi.

2

* Eski nesle kıyasla çok farklı olan özellik ve beklentilerini analiz edip yönetim stratejileri ile insan kaynağındaki bu büyük değişime ayak uyduran şirketlerin, '**en iyi**' insan kaynağını elde tutarak geleceğin '**en iyi**' firmaları olacağını söylemek, pek de yanlış olmayacaktır. "**Y-Nesli**"nin farklılığının temeli teknoloji. Yetiştikleri ortamı incelemek onları anlamanın en kolay yolu...

* İkinci Dünya Savaşı sonrası doğan ve kaynaklarda "**baby boom**" (bebek patlaması) olarak tanımlanan nesille, 1965-1975 yılları arasında doğmuş olan kişilerden oluşan ve "**X-Nesli**" olarak tanımlanan nesil, günümüzün yönetim stratejilerini şekillendiren özellikleriyle çalışma hayatında bulunan elemanların çoğunluğunu oluşturuyor. Ancak 1976-1994 yılları arasında doğan ve "**Y-Nesli**" olarak tanımlanan yeni nesil, iş dünyasına girmeye başladı bile. Bu yeni geç nesil 5 yıl içerisinde şirketlerin yönetim kademelerine girecek. "**Y-Nesli**", dev yapmak için kütüphaneye gitmeye neredeyse hiç gerek duymamış bir nesil. Nasıl olsa gereken her türlü bilgiye internetten ulaşabiliyorlar. Buna bağlı olarak da yalnız başlarına geçirdikleri zaman oranı her zamankinden fazla.

* Bilgisayarla büyüyen ilk nesil olarak teknolojiyle araları çok iyi; değişim/adaptasyon becerileri de çok yüksek. Çünkü hayatlarındaki her şeyin çok çabuk değişmesine alişıklar.

3

* "**Y-Nesli**", esnek çalışma saatleri, kıyafet esnekliği gibi popüler konularla aslında iş hayatında varlığını belli etmeye başladı bile. Bu neslin yeleri, işe rahat kıyafetler giyerek, istedikleri saatte gelmek, istedikleri saatte çıkmak; hatta mümkünse işe hiç gelmeyip saatte bağlı olmadan evden çalışmak istiyor.

* İş hayatlarının aynı zamanda eğlenceli de olmasını bekliyorlar; zevk almadıkları ortamlardan uzak durmayı tercih ediyorlar. "**Y-Nesli**" daha çok okuyor, daha geç evleniyor, özel hayatına ve ailesine daha fazla önem veriyor.

Hayatlarının daha küçük bir bölümünü işyerinde geçirmek istiyorlar; iş-özel hayat dengesi onlar için çok önemli; işleri birinci öncelikli değil. Açık ve net hedeflerinin ve beklentilerinin olması onlar için önemli. Bu nedenle yazılı sözleşmelere ve iş tanımlarına sahip olmayı tercih ediyorlar.

4

"Y-Nesli" nitelemesi, İngilizce "Generation Youth", yani "genç nesil"den geliyor. Türkçe'ye çevrilirken "Generation" kelimesi "nesil, kuşak" olarak çevrildi. "Youth" kelimesinin ise ilk harfi alındı. Tüketime düşkün bilinen bu kuşak, sözkonusu özelliğinden dolayı kendini "Yes Nesli" olarak da tanımlayabiliyor.

5

Psikolog **Emre Konuk** tarafından 1985'te kurulan Davranış Bilimleri Enstitüsü'nde, yaklaşık 18 yıldır gençlerle çalışan klinik psikoloğu **Olcay Güner**, internetle büyüyen bugünün gençlerinin özelliklerini şöyle sıralıyor: Yeni nesil teknolojiyle çok erken tanışıyor. Birçoğu çok erken yaşta usta bilgisayar kullanıcısı oluyor. Hız, hızlı düşünme, çabuk ulaşma teknolojide çok doğal olan kavramlar. Teknolojiyle tanışan çocuklar çok da keyif aldıkları bu tempo ve hıza alışmışken, okul çağında tahtada ağır ağır bir şeyler anlatan bir öğretmenle tanışıyorlar. Öğretmenin yazdıklarını deftere geçirmek, okumak, kompozisyon yazmak için gözlerini ve parmaklarını koordineli ve sakin bir biçimde harfler, satırlar, sayfalar üzerinde dolaştırmak durumunda kalıyorlar. Bu düşük tempo birçoğuna sıkıcı geldiği için ders esnasında dikkatleri dağılıyor. Dikkat sorunları, dürtüsellik, doyumsuzluk giderek artıyor.

6

Eski nesil için kariyer gelişimi, daha fazla güç ve prestij kazandıracak unvanlar elde etme. Yeni nesil için ise gelişim kavramı, portföylerine yeni projeler almalarını sağlayacak yeni beceriler eklemek anlamına geliyor. Kişisel becerilerine yatırım yapıldığı sürece de, iş değiştirme olasılıkları düşüyor. Aksi takdirde, işe bağlılıkları göreceli olarak düşük olduğundan, iş değiştirme oranları daha yüksek oluyor. Eski nesil için bir kurumda 2 ila 5 yıldan daha az bir süreyle çalışmak, özgeçmişlerinde kötü görüneceği için pek de kabul edilebilir değilken "**Y-Nesli**" tarafından bu süre, kendilerini geliştiremedikleri bir dönem olarak yorumlanabiliyor. Onları motive etmenin anahtarı, yaşamlarındaki stres seviyesini düşürüp morallerini yükseltmekten geçiyor. Para da onlar için önemli bir motivasyon unsuru.

Tekst 9

İstanbul'u koruyan 15 Bizans tılsımı

Bariş AKPOLAT

Bizans imparatorları, İstanbul'u istilalardan, kötülüklerden, salgın hastalıklardan korumak için, farklı dönemlerde farklı noktalara tam 15 anıt dikmiş. Tılsımlı olduğu düşünülen anıtların her birinin ayrı hikayesi var. Efsanelerin anlattığına göre hepsi de bulunduğu yerleri korumuş.

- 1 Bazılarının zaman içinde yok olduğu, bazılarının ise yalnızca bir efsaneden ibaret olduğu düşünülüyor. Yazıyı okuyunca, çoğunun önünden her gün geçtiğinizi fark edeceksiniz. Sultanahmet ve Beyazıt meydanları arasında uzanan Divan Yolu'nun kenarında duran Çemberlitaş sütunu, İstanbul'da dikilen ilk sütun. Roma İmparatorluğu'nun hızla yayıldığı sırada, Frigya'dan alınıp Roma'daki Apollo Tapınağı'nın önüne dikilmiş. I. Konstantinus, İstanbul'u yeniden inşa ederken sütunu M.S. 330 yılında şu an bulunduğu yere dikmiş. Üzerine kendi heykelini eklemeyi de unutmamış. Çemberlitaş'ın üzerinde haç ve Apollon süslemeleri bir arada bulunur. Bu durum, I. Konstantinus'un Hıristiyan olmakla birlikte antik çağlardan tümüyle kopmadığını gösteriyor. Çemberlitaş'ın hanedanı kötülüklerden ve felaketlerden koruduğuna inanılırdı.

- 2 Arcadius Sütunu, eski ismiyle Avratpazarı, yeni haliyle Cerrahpaşa'da bulunuyor. Bin parça beyaz mermerden yapılmış, merdivenli ve yüksek bir sütun. Hakkında farklı zamanlarda farklı efsaneler yaratılmış. Evliya Çelebi Seyahatname'sinde, tepesindeki peri yüzlü heykelin yılda bir defa feryat kopardığında, havadaki kuşların yere düştüğünü ve halkın bu kuşları toplayıp yediğini anlatmış. Giovanni Scognamillo ise 16. yüzyılda İstanbul'a gelen Hans Dernschwam'a anlatılanları aktarıyor: "Yıllar önce Avratpazarı'ndaki büyük bir kuleden denize doğru binlerce yılan fırlamış. Bu yılanlardan bir tanesi herkesin görebileceği şekilde çok büyükmüş. Burada bahsedilen kulenin Arcadius Sütunu olduğu düşünülüyor."
- 3 Kocamustafapaşa'daki Altımermerli Sütun'un üstünde çok tılsımlı olduğu sanılan bir heykel bulunuyor. Eski bilginler tarafından sütunun altı mermerden yapıldığı biliniyor. Horoz, sinek, leylek ve kurt sembolleri bulunan heykelin her sembolü farklı bir işe yarıyor. Sinek sayesinde şehre sineklerin girmedeği, horozların yirmi dört saatte bir öttüğü ve tüm horozlara önderlik ettiği düşünülürmüş. Kurt sayesinde İstanbul'daki tüm koyun sürüleri çobansız gezer, tüm gün otlayıp eksiksiz olarak ağıllara geri dönermiş. Leylek yılda iki defa kanat çırpıp, birincide şehre leylekler gelir, ikincide ise gidermiş.

- 4 Sultanahmet'teki Burma Sütun, üzerindeki üç başlı ejderha sayesinde şehri yılanlardan korumuş. Eski minyatürlerde tüm başlar eksiksiz görülüyor. Ancak efsaneye göre; bir gün bir yeniçeri, yanlışlıkla başlardan birini kırmış. Onun yüzünden şehirde o zamana kadar görülmemiş bir akrep istilası yaşanmış. Evliya Çelebi'nin yazdıklarına göreyse, eserin batıya bakan başını 2. Selim mücevherli bozdoğanıyla vurup kırdığı için şehrin batısında yılanlar belirmiş.
- 5 Ayasofya müzesinin içinde de tılsımlı bir anıt var: Üzerinde Azrail, Cebrail, İsrail ve Mikail kabartmaları bulunan dört sütunlu anıt. Cebrail kanat çırpıp bağırınca doğuda bolluk, İsrail kanat çırpınca batıda kıtlık yaşanmış. Mikail kanat çırpınca kuzeyden bir kahraman çıkar, Azrail kanat çırpınca tüm dünyada veba salgını olmuştur.
- 6 İstanbul depremleri de tılsımlı anıtların dikilmesine sebep olmuş. Atmeydanı'ndaki Örme Sütun, üçyüz bin taşın bir araya getirilmesiyle yapılmış. Tepesinde çok büyük bir mıknaş olduğuna inanılan anıtın, mıknaş sayesinde şehri depremlerden koruduğu düşünülüyordu. Evliya Çelebi'nin verdiği bilgiler ise şöyle: Konstantinus, hükmü altındaki padişahlardan ellerindeki kalelerin ve büyük şehirlerin sayısı kadar renk renk taşlar istetmiş. Üç kere yüzer bin taş gelince Atmeydanı'ndaki alana dağlar gibi yığılmış. İyi bir mimarbaşı tarafından ortaya dikilen tılsımlı bir demir milin dört tarafına dökülen taşların tam tepesine de hamam kubbesi kadar bir mıknaş konmuş. Bu mıknaş sayesinde demir mil çekilmiş. Etrafı renk renk taşlardan oluşmuş bu kule sayesinde şehir depremlerden korunmuş. Kuleyi inşa eden Uryarin isimli bir mimardır. Kendisi Ayasofya'yı yapan Ağranos Mimar'ın oğludur ve kulenin ortasındaki milin tam dibine gömülmüştür.

Tekst 10

Kızılhaç'ı tanıyor muyuz?

Kızılhaç konusunda izin öncesi verdiğimiz tatil haberi ve geçtiğimiz ay Paul Rosenmöller ile yaptığımız söyleşi sonrası halkın farklı kesimlerinden insanlara Kızılhaç'ın etkinlikleri hakkında ne düşündüklerini sorduk...

K. Hayriye Ürün – Arnhem

Kızılhaç organizasyonu hakkında kapsamlı bir bilgim yok. Hollanda'ya geledi yaklaşık 1 yıl oldu. Kızılhaç'ın sadece Kızılay ile beraber çalıştığını

biliyorum. Kızılay'ın da Türkiye'den takip ettiğim programları; depremzedelere yardımı, yaşlılara ve çocuklara bakımı ve bunun yanında çeşitli kan bankalarına olan yardımları. Derginizdeki Kızılhaç'a dair olan yazınızı okudum ve çok ilgimi çekti. Kızılhaç'a dair elinizdeki arşiv ve bilgileri, mümkünse tarafıma iletirseniz çok sevinirim. Bilgiler Türkçe veya İngilizce de olabilir.

Metin Yılmaz – Dordrecht

Kızılhaç'ın da Kızılay gibi, afet anında insanlara yardımcı olduğunu düşünüyordum. Kızılhaç'ın yaşlı veya engelli insanlara, dar günlerde de yardımcı olduğunu Ekin aracılığıyla öğrenince hem sevindim, hem şaşırdım. Özellikle dar gelirli insanlar için, bunun çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Söz konusu yaklaşıma, saygı duyulması

gerekir. Kızılhaç'ın afetler dışında da yaşlılara, düşkünlere ve engellilere yardımcı olduğunu, aklımın bir köşesine yazıyorum. Bu sınıfa giren insanlar ile her bir araya gelişimde, Kızılhaç'ı aramalarını önereceğim. Türk gönüllülerin görev alması konusunda da cami ve derneklerimizin sorumluluk üstlenebileceğini düşünüyorum.

Ahmet Gündoğdu – Rotterdam

Kızılhaç hakkında geniş bilgiye sahip olmamakla beraber, afet anında insanların yardımına koşan bir kurum olduğunu biliyorum. Bunun dışında, Kızılhaç'ın Afrika'da açlık çeken ülkelere yoğun şekilde yardım yaptığı şeklinde bir kanaatim var. Hollanda'da da insanların sağlık ve eğitimlerine yönelik çalışmalar yapıldığını, zaman zaman gazete ve TV'lerde görüyorum. Son zamanlarda Kızılhaç'ın daha geniş kitlelere ulaşma gayreti içinde olduğunu, Ekin aracılığıyla görüyorum. Bu çalışmaları çok olumlu buluyor ve destekliyorum. Özellikle Türklere yönelik çalışmalarda destek olmaya çalışacağımı da sizin aracılığınızla iletmek istiyorum.

Sibel Kut – Vlaardingen

Muhtaç olan insanlara yardım elimizi uzatmak, bizi biz yapan en önemli özelliğimizdir. Ve inanıyorum ki, Hollanda'da yaşayan hepimiz, yardıma

muhtaç olan diğer insanlara din, dil, ırk farkı gözetmeden yardım edebilecek yücelikte, sevgi ve şefkat dolu bir yürek taşıyoruz. Kızılhaç'ta gönüllü çalışmak ve yardıma muhtaç olan insanlara güler yüzümüzü ve sevgi dolu kalbimizi sunmanın yanı sıra; onlara yeni umutlar açmak için, imkanlarımız dahilinde yardım etmek de bir insanlık görevimizdir. Kızılhaç'ı daha yakından tanıyıp, öğrenelim ve yardımımızın en doğrusunu yapalım. Bu dünya hepimiz için.

Murat Tuncel – Den Haag

Kızılhaç'ı genel olarak, dünya genelinde sosyal faaliyetler gösteren bir kurum

olarak tanıyorum. Afetlerde yardım yapan bir kurum olarak tanınması, Kızılhaç'ın tüm kurumlardan önce yardıma koşmasından kaynaklanıyor bence. Bu yönüyle akılda kalıcı oluyor. Diğer faaliyetlerinin pek bilinmemesini ise, çalışma alanlarının aslında biraz da kapalı bir kutu gibi saklanmasına bağlıyorum. Öncelikle, Kızılhaç yöneticilerinin yaptıklarını ve yapabileceklerini anlatmaları gerekiyor, toplumun bilgi sahibi olması için. Bu anlatım çok yönlü olmalı; mektuplarla, bildirilerle, seminerlerle, basın-yayın yoluyla vb. Bunu yaptıkları zaman görecekler ki, bizim toplumdan yardım edecek çok gönüllü çıkacaktır.

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 11

Au pairlik nedir?

Au pairlik 19. yy'ın ilk yarısında temelleri atılmış bir kavramdır. Au pair, Fransızca anne yardımcısı anlamına gelmektedir. İlk olarak Fransa ve İngiltere gibi batı Avrupa ülkeleri arasında bu değiş-tokuş başlamış, 1978 yılında kanunlaşmış ve kanun kapsamına diğer birtakım ülkeler de alınmıştır. Türkiye bu hakka sahip ülkelerden birisidir. Au pairlik kanununun bir kısmı aşağıdaki gibidir. İngiliz Konsolosluluğunda orijinalini bulabilirsiniz.

BU ANLAŞMANIN ŞARTLARI ŞÖYLEDİR:

- Au pairlik, ev sahibi ülkede bir ailenin yanında kalıp gencin dilini ve kültürünü geliştirmesidir.
- Au pairlik en fazla iki seneye kadar geçerlidir.
- Au pairler 18-28 yaş arasında olmalıdır.
- Au paire özel bir oda ve tüm yemekler aile tarafından sağlanır.
- Au pair yemek zamanı hariç haftada 30 saatten fazla çalıştırılmaz.
- Au paire lisan okullarına katılımı için yeterli boş zaman verilmelidir.
- Au pairlik anlaşması tarafların birbirlerine en az 2 hafta öncesinden haber vermeleri ile bozulur.
- Au pairler haftada 45-50 sterlin arası harçlık alırlar.

SÜRE : Au pair olarak İngiltere'de en fazla 2 sene kalabilirsiniz. Bu süre zarfında ne kadar kalmak istediğiniz size bağlıdır.

YAZ AU PAİRLİĞİ: Öğrenciler için 3-4 aylık yaz au pairliği de söz konusudur. Başvurular en geç Nisan 15'te son bulmaktadır. Yaz au pairliğinin kontenjanı oldukça sınırlıdır.

BÖLGE SEÇİMİNİZİ NASIL YAPACAKSINIZ?

Aşağıdaki bilgilerin sizlere bölge seçmekte yardımcı olacağı inancındayız. İngiltere'yi beş kısma ayırmaktayız:

• **LONDRA** : Yabancıların rağbet ettiği şehirdir. Ayrıca her başkent gibi çok kozmopolit ve diğer şehirlere göre daha pahalıdır. Ayrıca İngiltere'de hizmetin az gittiği bölge diye bir şey söz konusu olmadığından her bölgede çok rahat İngilizce öğrenebilirsiniz. Londra'da yabancıların çok olmasından dolayı değişik bir aksan vardır. "İyi İngilizce Londra'da öğrenilir" diye bir şey yoktur. Dolayısı ile Londra en son olarak tavsiye ettiğimiz bölgedir.

• **GÜNEY İNGİLTERE** : İngiltere'nin öğrenciler tarafından çok rağbet gören bölgesidir. İlgi çeken turistik yerleri Güney İngiltere'yi görmeye ve yaşamaya değer bir yer haline getirmiştir. Güney bölgesinin İngilizce aksanı oldukça

düzgündür. Ayrıca bölgede eğitim, ulaşım, yemek gibi harcamalar diğer yerlere göre daha az olduğundan tercih sebebidir.

- **ORTA İNGİLTERE** : Londra'dan Manchester, Liverpool'a kadar uzanan orta bölümdür. Oxford, Cambridge gibi ünlü şehirler orta bölgede yer almaktadır. Diğer bölgelere oranla bu bölgede yaşam masrafları daha ekonomik olup buna rağmen diğer bölgelerle aynı kalitede lisan okulu, üniversite ve sosyal imkanlara sahiptir. Hayat bu bölgede daha kolay ve emniyetlidir. Ayrıca aksanı düzgündür.
- **GALLER** : Galler görünüş açısından mükemmel, insanlar açısından da sıcaktır. Bu bölgede, çok ucuz ve güzel lisan okulları ve ayrıca birkaç güzel üniversite vardır.
- **KUZEY** : İnsanı çok sıcak kanlıdır. Kuzeyde alacağınız ücret daha fazla ve harcamalarınız daha az olacaktır. Çünkü Kuzey İngiltere, Orta ve Güney İngiltere'ye oranla daha ucuzdur. Kuzeyde de güneyde olduğu gibi üniversiteler ve lisan kursları vardır. Ancak aksanı biraz farklıdır.

Tekst 12

En iyi kitapçılar

Girdikleri mağazada uzun zaman geçirmekten hoşlanan kitap kurtları için kitapçılar, yığınla kitabın raflarda dizili olduğu bir mekandan çok daha fazlasını ifade ediyor. İnsanlar artık rahat rahat kitapları karıştırmak, almadan önce sayfalarına göz atmak, aradığı kitabı kolayca bulmak, dünya yayınlarını takip etmek istiyor. Yeni açılan kitap dükkanları da onların bu talepleri doğrultusunda tasarlanıyor. Artık pek çoğunun rahat koltuklara gömülebileceğiniz okuma köşeleri var. Aydınlatmadan rafların yüksekliğine kadar her şey müşteri düşünülerek ayarlanıyor. İşte en iyi kitapçıların listesi.

PANDORA BEYOĞLU

1991'de Beyoğlu Büyükparmakkapı Sokak'ta kuruldu, üç şube daha açtı. İnternet üzerinden de satış yapıyorlar. İngilizce, Türkçe kitap ve süreli yayınlar satılıyor. Personelin çoğu üniversite mezunu ve hatta master yapmış elemanları da var. 30 bin çeşit Türkçe, 20 bin çeşit İngilizce kitap bulabilirsiniz. Her iki dilden üniversite eğitim kitapları da mevcut. Türkiye üzerine yazılan İngilizce kitapların sayısı iki bin civarında. Dünyanın her tarafından toplanmış bir koleksiyon bu. Sanat, arkeoloji, tarih, edebiyat, yemek, hobi kitapları da bulunuyor. Kitap okuma ışığı, araç gibi kitap aksesuarları da var. İstedğiniz kitabı internet üzerinden ayırıp daha sonra gidip alabiliyorsunuz. Tel: (212) 245 16 67

ROBINSON CRUSOE

Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde 1994'te kuruldu. Türkçe kütüphaneleri zengin ama İngilizce ve Fransızca kitaplar da bulabilirsiniz. Ortalama 3-4 haftada dünyanın her yanından sipariş getiriyorlar. Nisan Yayınları adında bir yayınevleri de var. Kitap konusunda bilgili olmayan elemanlara tezgahı teslim etmiyorlar. Kitapçıların çoğu yabancı kitapları buradan alıyor. Sanat, sinema, müzik, şiir, roman, resim kitapları da bulabilirsiniz. Devamlı müşterileri çok özel alanlarda çalışan insanlar. Süreli yayınlar, günlük, defter ve kitap dışında bir şey satılmıyor. Mimarisi Han Tümertekin'e ait. Tel: (212) 293 69 68

SİMURG

Kedileriyle meşhur. Beyoğlu'ndaki 21 yıllık kitabevinin sahibi İbrahim Yılmaz. Genellikle kitap kurdu olanların uğrak yeri. İlber Ortaylı, Murat Bardakçı, Ali Poyrazoğlu, Hasan Bülent Kahraman, Doğan Hızlan, Orhan Pamuk müdavimleri arasında. Kitap ve süreli yayın dışında hiçbir şey satmıyor. Sahafılık da yapıyor. Simurg adında 74 kitap yayınlamış olan bir yayınevi de var. Türkiye'de basılan yabancı kitaplar bulunuyor, dışarıdan getirmiyorlar. Çocuk reyonu yok. Sipariş alıp çok hızlı bir şekilde servis ediyor, aradığınız her kitabı buluyorlar. Tel: (212) 292 27 12

REMZİ NİŞANTAŞI

1927'de Remzi Bengi tarafından kuruldu. İstanbul Beyazıt'ta açtığı bir dükkanla faaliyete geçti. Yayınevi olarak ilk kitabı Ömer Seyfettin'in "Yüksek Ökçeler" adlı eseri. 1994'te Akmerkez, 1995'te Rumeli Caddesi Nişantaşı şubesini açtı. Ankara, İzmir ve Antalya'da

toplum sekiz Őubesi daha var. Rumeli Őubesinde bir kafe de bulunuyor. 250 metrekarelik dükkada yabancı ve yerli dergi, ağırlıklı olarak İngilizce kitaplar, ajanda, takvim, DVD, VCD, databank, hediyeelik eŐya, kart, ayraç gibi ürünler de satılıyor. Personel kitap konusunda oldukça bilgili. Orhan Pamuk, YaŐar Kemal, Hamdi Koç, Mehmet Ali Alabora, Kadir Çöpdemir müdavimleri arasında. Tel: (212) 234 54 75-76

KABALCI

BeŐiktaŐ'taki kitapçı 1995'te açıldı. Üç katlı dükkanın her katı 1000 metrekare civarında. Kitap, kırtasiye, hediyeelik eŐya, kozmetik, CD ve kaset satışı yapılıyor. Geniş bir İngilizce, Almanca ve Fransızca reyonları var. Lise ve üniversiteye yönelik ders kitapları da satılıyor. Kafeleri bulunuyor. Kabalci aslında bir yayınevi. Yabancı kitapları ve yurtdiŐından gelen ürünleri kendileri ithal ediyorlar. "Kelepir kitaplar" bölümünde piyasada tükenmiŐ, sahaflık kitapların satışı indirimli olarak yapılıyor. Belli başlı boya ve fırça markalarını burada bulmak mümkün. Tel: (212) 327 33 22

İSTİKLAL KİTABEVİ

1999'da İstiklal Caddesi üzerinde açıldı. Yazar söyleŐilerinin, kitap tanıtımlarının ve imza günlerinin yapıldığı bir çekim merkezi. Müzik ürünlerinde de geniş ve seçkin bir koleksiyona sahip. Sanatsal ürünler, puzzle, maket gibi hobi malzemeleri de satılıyor. 2005 yılının başlarında yayıncılığa da başladılar. Toplum 350 metrekare olan dükkan üç katlı. İngilizce ders kitapları da var. Son üç aydır kitap okumayı teŐvik için vitrinlerinde bir profesyonel manken kitap okuyor. Tel: (212) 292 95 18

DOST KIZILAY

Ankara'nın en eski kitabevelerinden. 1977'den beri hizmet veriyor. Altı Őubesi var. En büyüğü Kızılay Karanfil Sokak'taki. 2 katlı mağaza 850 metrekare büyüklükte. 100 farklı kategoride, 40 bin çeşit kitap yer alıyor. 3 bin çeşit de dergi var. Kayıtlı müşteri sayısı 113 bin. Toplum çalışan sayısı 110. Mağazada olmayan Türkçe kitap, talebe göre getiriliyor. Şu anda en çok Üstün Dökmen'in Küçük Şeyler 2 adlı kitabı satıyor. Müzik ürünleri, karşısındaki mağazada satılıyor. Tel: (312) 425 24 64

PAN KİTABEVİ

İzmir KarŐıyaka ÇarŐısı, Tiyatro Sokağı'ndaki Pan Kitabevi 10 yılı geride bıraktı. Taylan Devocioğlu ve Aykut Yenersu'nun sahibi olduğu üç katlı kitabevi 365 gün boyunca 08.30-21.30 arası hizmet veriyor. 380 metrekare büyüklüğündeki mekanda kitap, müzik, film, kart, dergi ve oyuncaklar satılıyor. Ayrıca, İzmir'de gerçekteŐen tiyatro, gösteri, konser gibi organizasyonların biletlerini bulmak mümkün. Yabancı yayınlar ve sipariŐle yurtdiŐından getirilen kitaplar bulabilirsiniz. Tel: (232) 369 11 99